

Valtuustoaloite: Maksuton joukkoliikennelippu yli vuoden työttömänä oleville velvoittavaan työnhakukeskusteluun.

Tausta

Työttömien työnhakijoiden velvollisuudet kiristyvät vuonna 2026 voimaan tulevien lainsäädäntömuutosten myötä. Samalla työttömien taloudellinen tilanne on heikentynyt entisestään, eikä työllisyyden paranemisesta lähiaikoina ole merkkejä. Työttömien tilanne on monessa mielessä kohtuuton.

Marraskuun 2025 työllisyyskatsauksen mukaan Tampereen kaupungissa oli marraskuun lopussa yhteensä noin 20 000 työtöntä työnhakijaa, joista noin 7 600 on pitkäaikaistyötöntä (yli vuoden työttömänä olleita).

Pohjoismaisessa työvoimapalvelumallissa painotetaan työnhakijoiden kohtaamista ja tiivistä palveluprosessia, jolloin käyntiajat pyritään järjestämään pääsääntöisesti kasvokkain työllisyyspalveluiden toimistoilla noin 3kk välein. Käyntiajat ovat velvoittavia ja mikäli työtön ei saavu käyntiajalle, voidaan hänelle määrätä työttömyyspäivärahan karenssi ja hänen työnhakunsa katkeaa. Laki määrittelee sen, mikä on pätevä syy olla osallistumatta, siirtää tai peruuttaa käyntiaika. Päteviä syitä ovat esimerkiksi sairastuminen tai työhaastattelu. Laki jättää viranomaiselle tarvittavaa tulkinnanvaraa, koska tilanteet ovat erilaisia.

Ongelmaksi on muodostunut kaupungin linjaus, jonka mukaan velvoittavaa käyntiaikaa ei siirretä tai peruta, vaikka työtön ilmoittaisi, ettei hänellä ole varaa matkustaa toimistolle. Varattomuudesta johtuva käyntiajalle saapumatta jättäminen aiheuttaa jo valmiiksi vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevalle työttömälle lisäongelmia karenssin muodossa. Karenssista johtuvaa työttömyyspäivärahan leikkausta ei kompensoida toimeentulotuesta, vaan se on peruste leikata toimeentulotukea. Tilanne luo köyhyyden kierteen, ja samalla se syventää viranomaisvastaisuutta sekä rapauttaa luottamusta.

Monilla työttömillä ei ole tosiasiallista mahdollisuutta käyttää joukkoliikennettä hintojen nousun vuoksi. Luonnonvarakeskuksen mukaan elintarvikkeiden hinnat ovat nousseet vuodesta 2022 noin 18 %. Samaan aikaan bussilipun hinta on noussut 2,10 eurosta 2,80 euroon (lähimaksulla maksettuna). Lisäksi arvonlisäveron korotus syksyllä 2024 nosti hintoja entisestään ja hyvinvointialue korotti terveydenhuollon maksuja vuoden 2026 alusta keskimäärin 6,9%.

Työttömyyspäiväraha ei ole pysynyt hintojen perässä sosiaaliturvaleikkausten vuoksi. Työttömyysetuuksiin kohdistuu indeksijäädytykset vuosina 2024- 2027 sekä lukuisia muita leikkauksia, kuten lapsikorotuksen sekä suojaosan poisto.

Maksuttoman joukkoliikennelipun tarjoaminen pitkäaikaistyöttömille työnhakukeskusteluun osallistumisen varmistamiseksi ehkäisisi taloudellisen noidankehän syntymistä. Vaikeassa työllisyystilanteessa on tärkeää huomioida työtä hakevat ihmiset ja varmistaa heidän mahdollisuutensa osallistua työllisyyspalveluihin ja lakisääteisten suunnitelmien laadintaan. Käynti toimistossa vähentäisi myös eristäytymistä ja helpottaisi samalla muiden asioiden hoitamista kaupungin keskustassa.

Ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää, että:

1. Yli vuoden työttömänä olleille työnhakijoille tarjotaan maksuton joukkoliikennelippu, kun he matkustavat velvoittavaan työnhakukeskusteluun työllisyyspalveluihin ja sieltä kotiin.

Tampereella 19.1.2026

Mira Hirvonen (sd.)

Oliver Priimägi

AINO HALINEN

Laura Korhonen

Anni Lindén

Jouni Sirén

MITJA TAPIO

MIKKO HÄMÄLÄINEN

MIKKO OKSANEN

Minna Minkkinen

Johanna Konttinen

Sofia Järvi

Erika Kärnä

TUULA JÄRVINEN

Sanna Kuusipalo

Antti Asp

ATE VIROLAINEN

HANNA-MARIA GRANN

KALLE KALLIO
malmanen mehan

Ulla Lampman

ALEKSANDRA VOSS

Pia Väter

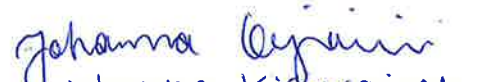

Jukka Gustafsson

Vilma Järvisalo

MIISA KARJALAINEN

Perttu Jussila

Julia Sangervo

Johanna Kirjavainen

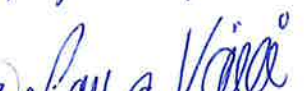

OSSI TUOMOLA

EERO NEUVONEN

IIA-ELISABETH SUONI

ANNA MÄKELÄ

Mirja Salmijärvi

Laura Vänskä

IDA LEINO

NINA LINDBERG